

Medfinansieras av
Europeiska unionen

oodi
projektet

Oodi-evenemanget 24.9.2026

GODA NYHETER

**om sektorsövergripande
samutveckling**

Dialogfärdigheter i sektorsövergripande samarbete

Riikka Michelsson, Cilla Nyman, Camilla Stenbäck

Michelsson & Pukkila (2025). Dialogitaidot monialaisessa yhteistyössä. Evolving Pedagogy.

<http://urn.fi/urn:nbn:fi:jamk-issn-2489-2386-30>

[Interaktions- och dialogkompetens har en betydelsefull roll i sektorsövergripande samarbete och dess utveckling | Jamk](#)

”Har ni varit på nätverksmöten där man understöder samarbete men samtidigt försöker undvika att binda sig till den gemensamma verksamheten?”

(Seikkula & Arnkil, 2009)

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Empatibaserad metod

- Föreställ dig att du är i ett sektorsövergripande samarbetsmöte där det finns deltagare från olika tjänsteorganisationer. I mötet behandlas samarbete kring unga vuxnas vägledning. Du lämnar mötet **nöjd/missnöjd** eftersom mötet kändes **lyckat/inte lyckat**.

Tänk dig nu att du är i den där situationen och fundera i lugn och ro:

- Hurdan situation är det?
- Beskriv hur interaktionen var i situationen.
- Hurdant handlande gjordes i praktiken?

Medfinansieras av
Europeiska unionen

oodi
projektet

Forskningsresultat

- 1) Dialogisk attityd
- 2) Dialogiskt handlande i diskussion
- 3) Skapande av en dialogisk helhetsbild

Faktorer som främjar eller hindrar dialog

Dialogisk attityd **1**

1. Uppskattning: likvärdighet

- a) Att respektera och uppskatta sig själv och andra
- b) Att visa icke-verbal uppskattning

2. Vänlig inställning

3. Ömsesidighet

- a) Förutfattade meningar
- b) Ömsesidig verksamhet
- c) Tillit

Dialogiskt handlande **2**

1. Öppenhet: öppen, uppriktig kommunikation

- a) Förminskning
- b) Egen agenda
- c) Undvikande
- d) Olika perspektiv

2. Delaktighet

- a) Aktivt deltagande
- b) Symmetriskt deltagande
- c) Närvaro
- d) Lyssna
- e) Bygga vidare
- f) Fråga

Dialogisk helhetsbild **3**

- a) Nyskapande
- b) Utveckling av sektorsövergripande samarbete

1. Dialogisk attityd

1. Uppskattning: likvärdighet

- a) Att respektera och uppskatta sig själv och andra
- b) Att visa icke-verbal uppskattning

2. Vänlig inställning

3. Ömsesidighet

- a) Förutfattade meningar (medveten om sina egna förutfattade meningar och lägga dem åt sidan vid behov)
- b) Ömsesidig verksamhet
- c) Tillit

*”Man blir **nedvärderad** [...] man hoppas alltid att vi skulle göra mer och mer, och att vi på något sätt skulle vara ännu mer närvarande [...] det skulle vara fint om man **uppskattade** det vi faktiskt gör, och inte alltid bara ville ha mer. Att man också kunde lägga märke till insatsen av den andra professionella [...] med tacksamhet.” (H5)*

*”[...] den **empatin** och att verkligen se den andras godhet och säga det högt [...] även i en sådan här situation lugnar samtalspartnern, så att det **inte blir en kampsituation**.” (H2)*

2. Dialogiskt handlande i diskussion

1. **Öppenhet:** öppen, uppriktig kommunikation i diskussion -> jag delar mina tankar på ett sätt som passar situationen – utan baktankar

- **Nedvärdera**, förminska, dominera, argumentera andra -> hindrar
- **Egen agenda** -> hindrar
- **Deltagande** -> främjar; vs. inte aktivt med i diskussionen utan undvikande/tillbakadragande -> hindrar
- **Öppen för olika synpunkter** -> främjar

*”När man är samlad kring en gemensam fråga, men ändå använder alla sina talturer **utan att egentligen lyssna** på varandra – alltså när man redan från början är inställd på sitt eget – [...] så håller man **fast vid det man redan planerat.**” (H1)*

...fortsättning

2

2. Deltagande

- Aktivt deltagande
- Symmetriskt deltagande
- Närvaro
- Lyssna
- Bygga vidare
- Fråga

*”Det handlar alltså inte om att man pratar i mun på varandra, utan om att den andra **inte väcker någon reflektion hos mig** – att jag inte bygger vidare på det den andra eller de andra säger. Att jag på något sätt bara **väntar på att få säga det jag vill säga, utan att ta fasta på något i det som den andra personen eller de andra har sagt.**” (H4)*

Monolog vs. dialog

3. Dialogisk helhetsbild

- Nyskapande
- Utveckling av sektorsövergripande samarbete
 - Att bygga en känsla av samhörighet

Att bygga en dialogisk helhetsbild betyder att man tillsammans skapar en gemensam förståelse utifrån olika perspektiv och som vävs samman. Resultatet blir något nytt för var och en.

Ansvar

*”Man kallar samman en sektorsövergripande grupp där utgångspunkten borde vara att tillsammans fundera på vad det kunde innebära. Men så tar ändå var och en bara med sig sitt eget perspektiv [...] vilket gör att det hela bara blir en sammanställning av varandras tjänster eller funktioner – inte en **utveckling av det sektorsövergripande arbetet.**” (H4)*

*”Jag tänker på nåt sätt att man kanske kunde ha det så på varje möte, att var och en har som krav på sig att fundera: vad tar jag fasta på? **Vilken ny tanke eller handling väcks hos mig under det här mötet?**” (H4)*

Självutvärderingsenkät

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Dialogfärdigheter - självutvärdering

<https://link.webropol.com/s/OodiDialogitaidot>

Euroopan unionin
osarahoittama

Dialogfärdigheter i sektorsövergripande samarbete

DIALOGISK ATTITYD	1. Uppskattning: likvärdighet	
	Jag förstår att alla har samma rätt att uttrycka sina tankar.	1 ● ● ● ● 5
	Jag kan skapa en jämlik och likvärdig relation till andra deltagare.	1 ● ● ● ● 5
	Jag värdesätter både mig själv och mina perspektiv samt andra deltagare och deras perspektiv.	1 ● ● ● ● 5
	Jag är medveten om min icke-verbala kommunikation och mitt kroppsspråk.	1 ● ● ● ● 5
	Jag kan använda min icke-verbala kommunikation på ett sätt som visar att jag uppskattar och respekterar andra deltagare.	1 ● ● ● ● 5
	2. Vänlig inställning	
	Jag förhåller mig positivt till andra deltagare.	1 ● ● ● ● 5
	3. Ömsesidighet	
	Jag känner igen mina förutfattade meningar och kan vid behov lägga dem åt sidan.	1 ● ● ● ● 5
DIALOGISKT HANDLANDE	Jag förstår att genuint samarbete kräver ömsesidighet: jag bidrar själv i samarbetet och får samtidigt något av andra deltagare (till exempel nya idéer, arbetssätt, samarbete osv.).	1 ● ● ● ● 5
	Genom mitt ömsesidiga och medmänskliga sätt att agera, bidrar jag till att skapa en atmosfär av tillit.	1 ● ● ● ● 5
	Jag förbinder mig till gemensamma mål och gör min del i samarbetet.	1 ● ● ● ● 5
	1. Öppenhet: öppen, uppriktig kommunikation	
	Jag förminskar, dominerar eller argumenterar inte i onödan i en gemensam diskussion.	1 ● ● ● ● 5
	Jag driver inte min egen eller min organisations agenda i samarbetet, utan kan också sätta mig in i andras perspektiv.	1 ● ● ● ● 5
	Jag deltar i diskussionen i stället för att dra mig undan eller undvika den.	1 ● ● ● ● 5
	Jag är öppen för olika perspektiv i samarbetet.	1 ● ● ● ● 5
	2. Delaktighet	
	Jag deltar aktivt i samarbetet och uppmuntrar också andra att göra det genom mitt eget agerande.	1 ● ● ● ● 5
DIALOGISK HELHETSBILD	Jag deltar symmetriskt: jag ger och tar ordet ungefär lika mycket.	1 ● ● ● ● 5
	Jag är närvarande och fokuserar på det som diskuteras.	1 ● ● ● ● 5
	Jag lyssnar noggrant på andras perspektiv.	1 ● ● ● ● 5
	Jag kan föra diskussionen vidare utifrån någon annans perspektiv utan att genast föra fram mina egna perspektiv.	1 ● ● ● ● 5
	Jag ställer följdfrågor om den andras resonemang, och utgår inte från att jag redan vet vad personen menade med sitt inlägg.	1 ● ● ● ● 5
	Nyskapande samarbete:	
	Jag möjliggör att något nytt uppstår i samarbetet (t.ex. idéer, arbetssätt, samarbete, lärande).	1 ● ● ● ● 5
	Utveckling av sektorsövergripande samarbete:	
	Jag bidrar till att bygga gemenskap genom mitt eget agerande.	1 ● ● ● ● 5
	Jag kan med mina dialogfärdigheter upprätthålla och stödja samarbetet även i utmanande situationer, jag ger alltså inte upp när det gäller dialogen.	1 ● ● ● ● 5
	Jag tar ansvar för de åtgärder som vi har kommit överens om i samarbetet.	1 ● ● ● ● 5

Michésson, R. & Pukkila, P. (2025). Dialogitaidot monialaisessa yhteistyössä [Dialogfärdigheter i sektorsövergripande samarbete]. Evolving pedagogy.
<http://urn.fi/urn:nbn:fi:jamk-issn-2489-2386-30>

oodi
projekti

Oodi för samarbete mellan Navigatorer och utbildning. www.jamk.fi/oodiprojekt

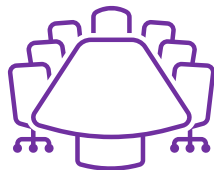
Vi workshoppar

- Var och en fyller i självutvärderingsenkäten. Tänk till exempel på en sektorsövergripande (arbets)grupp som du deltar i och ditt sätt att kommunicera och interagera i den gruppen. Tid ca 5 minuter.
- Diskutera sedan dina insikter och reflektioner med andra runt bordet. Tid ca 15 minuter.
- Skriv tillsammans på post-it-lappar hur ni skulle kunna använda utvärderingen och idéer som den medfört i annat arbete. Tid ca 5 minuter.
- En idé per lapp :-)

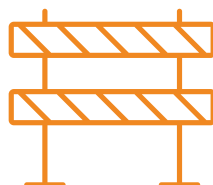
Dialogiska kärnkompetenser i sektorsövergripande samarbete

Michelsson & Pukkila, 2025:
Dialogitaidot monialaisessa
yhteistyössä

deltagande

Var uppmärksam på hur mycket
plats du tar i samtalet och delta
symmetriskt och aktivt

öppenhet

Förminska inte andra, dra dig inte
undan och driv inte din egen agenda –
olika perspektiv är välkomna

ömsesidighet

Observera hur ömsesidigt du agerar,
var uppmärksam på dina förutfattade
meningar, bygg förtroende

välvilja mot människor

Visa vänlighet och empati

uppskattning

Var medveten om ditt eget agerande som en
jämlik part i samarbetet. Visa respekt och
uppskattning – både mot dig själv och andra,
även genom ditt kroppsspråk och andra former
av icke-verbal kommunikation

helhetsbild

Var öppen för det nya, bidra
till att skapa och utveckla
samarbetet, ta ditt ansvar

Bild: Riikka Michelsson

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Att stöda unga med att hitta sin
plats i skola och utbildning är en
gemensam angelägenhet för
utbildningssektorn och
Navigatornätverket!

Tack!

